

ZNATE LI ŠTO VAM DIJETE RADI ONLINE? Istraživanje o sigurnosti mladih na internetu u Hrvatskoj otkrilo zbrinjavajuće podatke

Istraživanje o sigurnosti djece i mladih na internetu u Hrvatskoj, provedeno tijekom listopada i studenog, pokazalo je da trećina mladih od 9 do 17 godina komunicira putem interneta s osobama koje ne poznaje, da se svaki četvrti tinejdžer u dobi od 15 do 17 godina susreo s osobom koju je upoznao online, kao i da je svega 11 posto zatražilo pomoć druge osobe nakon što su bili izloženi uznemirujućem sadržaju.

Istraživanje je provedeno u sklopu međunarodnog projekta EU Kids, na uzorku od 1017 djece od 9 do 17 godina u cijeloj Hrvatskoj, a u odgovaranju na pitanja sudjelovao je i po jedan roditelj, onaj koji ima više uvida u ponašanje djeteta na internetu.

Na predstavljanju istraživanja rečeno je da partneri projekta, predvođeni Društvom za komunikacijsku i medijsku kulturu, Agencijom za elektroničke medije i Hrvatskim telekomom žele omogućiti kvalitetnu podlogu za kreiranje obrazovnih politika i podizanje razine medijske pismenosti.

Internet je mladima glavni izvor informacija i ključni alat za socijalizaciju, a zbog neadekvatne edukacije o sigurnom korištenju interneta često ulaze u rizična ponašanja.

Djeca na internetu uvijek kada požele ili zatrebaju

Istraživanje je pokazalo da djeca internetu pristupaju najčešće putem pametnih telefona i računala, najkorištenija društvena mreža im je Facebook, a potom Instagram i Youtube.

Najveći broj djece na internet može uvijek kada poželi ili to zatreba, a po rezultatima istraživanja to može gotovo polovica djece od 9 do 11 godina, dvije trećine onih u dobi od 12 do 14 godine, te tri četvrtine mladih od 15 do 17 godina.

Svako četvrto dijete od 9 do 14 godina i svako treće od 15 do 17 godina u potpunosti je ili uglavnom zabrinuto za svoju privatnost na internetu, no svako peto ne zna promijeniti postavke privatnosti na društvenim mrežama.

Istraživanje pokazuje da 10 posto djece u dobi od 15 do 17 godina prihvaća zahtjeve za prijateljstvom drugih ljudi, da je svako treće u posljednjih godinu dana komuniciralo s osobama koje su upoznali na internetu, dok se jedno od deset i uživo susrelo s takvom osobom.

To sugerira, zaključili su istraživači, da djeca koja više vremena provode na internetu češće odlaze na takve susrete, čiji broj pak raste s dobi (jedno od četvero djece od 15 do 17 godina u odnosu na svako deseto dijete od 12 do 14 godina).

S obzirom da su adolescenti usmjereni na istraživanje i upoznavanje ljudi manje kritični pri donošenju odluka te često ne vjeruju da mogu stradati, upravo se dobna skupina od 15 do 17 godina izlaže riziku da postanu žrtve uznemirujućih iskustava i seksualnog zlostavljanja, ocijenili su istraživači.

Kada naiđu na uznemirujući sadržaj, njih 52 posto bi zatvorilo takvu aplikaciju, 36 posto bi blokiralo osobu da ih više ne može kontaktirati, 27 posto bi ignoriralo problem, a 22 posto promijenilo postavke privatnosti.

Više od polovice ispitanika reklo je da je u proteklih godinu dana primilo uvredljivu ili neprimjerenu poruku, dok je jedno od deset djece reklo da je u posljednjih godinu dana bilo zastrašivano na internetu.

Tako je neprimjerenu poruku primilo više od trećine djece od 9 do 11 godina, gotovo polovica onih u dobi od 12 do 14 godina te gotovo tri četvrtine djece od 15 do 17 godina.

Velika prisutnost seksualnih sadržaja

Također, njih 73 posto od 9 do 11 godina vidjelo je seksualne fotografije ili film gole osobe, dok je to isto vidjelo 68 posto onih od 12 do 14 godina, te 60 posto djece od 15 do 17 godina.

To govori kako je prisutnost seksualnih sadržaja na internetu velika i lako dostupna djeci i mladima, što ukazuje na potrebu edukacije mladih o mogućim rizicima i njihovoj sigurnosti.

Istraživanje je pokazalo da o aktivnostima na internetu roditelji češće razgovaraju s djecom mlađe dobi, koje puno češće nadziru i savjetuju što učiniti ako ih netko uznemirava.

“U istraživanje smo krenuli jer smo po prvi put u Hrvatskoj htjeli imati pouzdane podatke o sigurnosti djece na internetu, koje medije koriste i s kojim se izazovima susreću. Vidjeli smo da je jedan od najvećih problema to što su izloženi velikoj količini uznemirujućih sadržaja, koje dobivaju i kroz SMS poruke te neke aplikacije”, rekao je potpredsjednik Društva za komunikacijsku i medijsku kulturu **Igor Kanižaj**.

Puno je izazova s kojima se trebamo suočiti. Nije to samo činjenica da sami odlaze na susret s osobom koju su upoznali online već i to što ne znaju razriješiti probleme s kojima se susreću u virtualnom svijetu a samo u maloj mjeri traže pomoć drugih osoba, kaže Kanižaj.

Na predstavljanju istraživanja u HT-u bila je i pomoćnica u Ministarstvu znanosti i obrazovanja **Lidija Kralj**, koja je naglasila kako novi kurikulum interneta sadrži i domenu e-društvo koja se bavi pitanjima sigurnosti djece na internetu.

Poručila je da medijsku pismenost treba uklopiti u sklopu novog kurikuluma u sve obrazovne predmete.